

Jaarverslag 2018 & Jaarplan 2019

Vastgesteld door de Rekenkamercommissie : 22 februari 2019

Ter kennisgeving gestuurd aan de Raad : 4 maart 2019

Voorwoord

In dit gecombineerde jaarverslag 2018 / jaarplan 2019 :

- legt de Rekenkamercommissie (Rkc) middels het **jaarverslag 2018** verantwoording af aan de gemeenteraad. Dit doet zij conform artikel 2 van de Verordening Rekenkamercommissie Koggenland voor 1 april van elk jaar. Dit is een verslag van haar werkzaamheden en een verantwoording over de besteding van het budget.
- geeft de Rkc in **het jaarplan 2019** in hoofdlijnen aan welke werkzaamheden zij in 2019 gaat doen en hoe zij haar budget wil gaan besteden.

De Rekenkamercommissie

H.G. Wokke
G.D. Scholtes
M.A.C. te Winkel
S.M.M. Borgers

Inhoud

Voorwoord	2
Hoofdstuk 1 Inleiding	4
Missie	4
Verordening en Protocol	4
Hoofdstuk 2 Jaarverslag 2018	5
De Rekenkamercommissie	5
Interactie met de gemeenteraad	5
Onderzoek 2018	6
Overige activiteiten	7
Financiële verantwoording	7
Hoofdstuk 3 Jaarplan 2019	9
De Rekenkamercommissie	9
Interactie met de gemeenteraad	9
Onderzoeken 2019	9
Overige activiteiten	9
Budget 2019	10

Hoofdstuk 1 Inleiding

Missie

Missie

De Rekenkamercommissie heeft de ambitie dat zij door middel van onafhankelijk, professioneel en relevant onderzoek een positieve bijdrage levert aan de kwaliteit van het bestuur van de gemeente Koggenland en dat de resultaten van het onderzoek een bijdrage zullen leveren aan de versterking van de controlerende, kaderstellende en volksvertegenwoordigende rol van de gemeenteraad.

Verordening en Protocol

De basis van het functioneren van de Rekenkamercommissie (Rkc) is formeel gelegen in de Verordening Rekenkamercommissie 2017. Deze Verordening is, na actualisatie, door de raad vastgesteld op 1 mei 2017. Samengevat zijn de belangrijkste bepalingen:

- De Rkc onderzoekt de doelmatigheid, de doeltreffendheid en rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde beleid. (art. 2)
- De gemeentelijke rekenkamercommissie bestaat uit maximaal 5 leden: een externe voorzitter, twee externe leden en twee interne leden. De interne leden worden voorgedragen door het Presidium, de externe leden op gezamenlijke voordracht van het presidium en de rekenkamercommissie. (art. 3)
- De rekenkamercommissie is bevoegd, binnen het aan haar beschikbaar gestelde budget, uitgaven te doen ten behoeve van de uitvoering van haar taken. De rekenkamercommissie is voor de besteding van het budget uitsluitend verantwoording verschuldigd aan de gemeenteraad. (art. 8)
- De leden geven in gezamenlijkheid vorm aan haar taken. De rekenkamercommissie stelt een onderzoeksprotocol op. Na vaststelling zendt de rekenkamercommissie het protocol ter kennisgeving naar de raad. (art. 10)
- De rekenkamercommissie bepaalt de onderwerpen die zij onderzoekt. De rekenkamercommissie verricht minimaal één meer omvangrijk dan wel twee kleinere onderzoeken per jaar, voor zover dat past binnen het budget. De raad kan de rekenkamercommissie een gemotiveerd verzoek doen tot het instellen van een onderzoek. (art. 12). Het onderzoek dient aan criteria te voldoen. (art 13)
- Het presidium kan bepalen dat rapporten en overige stukken voorafgaande aan het Besluit worden behandeld in het gesprek en het Debat. (art. 16)

De wijze van uitvoeren van onderzoeken is door de Rkc vastgelegd in het onderzoeksprotocol. Deze is in december 2016 geactualiseerd en aangepast aan de Verordening. Het onderzoeksprotocol beschrijft de richtlijnen die de Rkc hanteert bij de uitvoering van haar onderzoek. Het doel van dit protocol is om waarborg te bieden voor de kwaliteit van het onderzoek en voor een goed verloop van het onderzoeksproces. Het protocol is begin 2017 ter kennisgeving aan de raad gestuurd.

Hoofdstuk 2 Jaarverslag 2018

De Rekenkamercommissie

De samenstelling van de Rkc was begin 2018 als volgt:

Dhr. H.G. Wokke	Voorzitter, extern lid (benoemd 23 mei 2016)
Dhr. G.D. Scholtes	extern lid (benoemd juni 2008)
Dhr. P. Bakker	raadslid (benoemd 23 mei 2016)
Dhr. S. Vlaar	raadslid

Als gevolg van de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2018, heeft de raad op 23 april een besluit genomen voor de nieuwe benoeming van leden van de Rkc. De externe leden de heren Wokke en Scholtes zijn herbenoemd. De interne leden de raadsleden, de heren Bakker en Vlaar, zijn opgevolgd door twee andere raadsleden. De nieuwe interne leden van de Rkc zijn:

Mevr. M.A.C. te Winkel	raadslid (benoemd 23 april 2018)
Mevr. S.M.M. Borgers	raadslid (benoemd 23 april 2018)

De Rkc heeft in 2018, conform de bepaling in de verordening op de Rekenkamercommissie Koggenland de werving van een nieuw 3de extern lid opgepakt. Na de zomer is hiervoor een vacaturetekst opgesteld en is een wervingsprocedure gestart. Ondanks publicatie via diverse kanalen hebben zich (nog) geen geschikte kandidaten gemeld.

Interactie met de gemeenteraad

De Rkc heeft bij de start van de nieuwe raadsperiode op 27 maart 2018 een informatiebrief verstuurd naar de (nieuwe) raadsleden. Hierin is de betekenis en werkwijze van de Rkc toegelicht.

In de raadsvergadering van 14 mei 2018 heeft de Rkc een gesprek gehad met de (nieuwe) raadsleden. Hierin is aandacht gegeven aan:

- vragen en verwachtingen
- de positie, rol en functie van de rekenkamercommissie
- de uitdagingen voor de komende bestuursperiode
- budget van de Rkc
- wijze van communicatie en nieuwe onderwerpen voor onderzoek

In november 2018 is de geactualiseerde groslijst met mogelijk te onderzoeken onderwerpen naar de raad gestuurd. Het geplande gesprek hierover op 17 december 2018 is verschoven naar 2019. De reden van deze verschuiving is dat de raad van Koggenland zich in december en begin 2019 eerst wilde beraden op de vorm van de Rekenkamercommissie (zie verder Jaarplan 2019)

Onderzoek 2018

Zoals in het jaarverslag 2017 is aangegeven is in het laatste kwartaal van 2017 gestart met de oriëntatie op het onderzoek “Afalstoffenheffing”. In oktober 2017 heeft de Rkc hiervoor een concept onderzoeksopzet afvalstoffenheffing opgesteld. Op 6 november 2017 is door de raad van Koggenland een motie aangenomen met het verzoek aan de Rkc om – in regionaal verband - een onderzoek naar de afvalstoffenheffing uit te voeren. De Rkc heeft in haar brief van 7 december 2017 de raad geïnformeerd dat zij dit verzoek zal opvolgen.

In november 2017 is een vooronderzoek hiervoor uitgevoerd. Hieruit bleek dat de tarieven voor afvalstoffenheffing in Westfriesland hoger zijn, dan in omliggende gemeenten. Verder is in de laatste maanden van 2017 overleg gevoerd met andere Westfriese Rekenkamercommissies om te komen tot een gezamenlijke aanpak.

Begin 2018 hebben de Rkc van Medemblik, de Rkc SED (Stede Broec- Enkhuizen-Drechterland) en de Rkc Koggenland besloten gezamenlijk dit onderzoek uit te voeren. In het kader van het onderzoek over de afvalstoffenheffing is er vier keer een bijeenkomst geweest samen met de Rkc Medemblik Opmeer en de Rkc van Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland. In 2018 zijn de volgende activiteiten in regionaal verband uitgevoerd:

- opstellen en afstemmen onderzoeksopzet met gezamenlijke Rkc's (jan/feb. 2018). De onderzoeksopzet is naar de diverse raden gestuurd;
- het verzamelen en bestuderen van informatie/documenten van de verschillende gemeenten (maart/juli 2018);
- het houden van interviews met beleidsambtenaren bij de zes gemeenten en enkele externe partijen (april/juli 2018);
- opstellen van een Nota van Bevindingen voor ambtelijk wederhoor en bespreken hiervan met de gezamenlijke RKC's (sept./okt. 2018);
- na verwerking van het ambtelijk wederhoor is de Bestuurlijke Nota opgesteld en aangeboden aan de colleges (okt. 2018);
- bespreken van de Bestuurlijke Nota met de portefeuillehouders (nov. 2018);
- afronden van het totale rapport door het opnemen van een nawoord op de bestuurlijke reactie (nov./dec. 2018);
- aanbieden van het onderzoeksrapport aan de raden van de deelnemende gemeenten (waaronder de raad van Koggenland) (dec. 2018).

De uitvoering van dit onderzoek heeft iets meer doorlooptijd gekost dan de oorspronkelijke planning van de onderzoeksopzet. De raden en de college's, waaronder die van Koggenland, zijn hierover via een brief van de Rkc geïnformeerd (22 okt. 2018).

We verwijzen voor de presentatie van het onderzoek naar het jaarplan 2019 op blz. 9.

Overige activiteiten

Naast de onderzoeksactiviteiten heeft de Rkc aandacht besteed aan de kwaliteit van ons werk. De Rkc heeft hiervoor samengewerkt met ten eerste rekenkamercommissies in West Friesland en ten tweede met andere rekenkamercommissies in Noord-Holland. Er heeft uitwisseling van kennis plaatsgevonden. Naast de eigen vergaderingen is de Rkc vertegenwoordigd in het Regio-overleg 'Rekenkamercommissies Boven het IJ'. Dit platform heeft in 2018 drie keer vergaderd over kwaliteitsvraagstukken, onderwerpen voor onderzoek, en gemeenschappelijke activiteiten. De externe leden zijn hierbij aanwezig geweest.

Op 21 november 2018 heeft dit overlegplatform een thema avond georganiseerd over de landelijke ontwikkelingen voor lokale rekenkamers. Hierbij is gesproken met de Werkgroep Lokale Rekenkamers van het ministerie van Binnenlandse Zaken.

Verder zijn de externe leden aanwezig geweest op het landelijke NVRR congres. (NVRR = Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies).

De Rkc heeft de nieuwe AVG wetgeving in haar vergaderingen besproken. Inmiddels is de Functionaris Gegevensbescherming van Medemblik ook de FG van de bestuursorganen van Koggenland. Dus ook voor de Rkc. De Rkc heeft besloten om dezelfde aanpak als Medemblik te hanteren voor haar AVG beleid en de privacy verklaring.

Financiële verantwoording

Zoals in het jaarverslag 2017 vermeld, heeft de Rkc de raad een verzoek over het budget gedaan zoals verwoordt in onze brief van 7 december 2017. In afstemming met de griffie hebben wij dit verzoek ook in onze brief van 16 januari 2018 aan de raad verwoord.

Samengevat staat in deze brieven:

Sinds de dualisering is een onafhankelijke lokale rekenkamer verplicht voor het versterken van de controlerende taak van de raad. De laatste jaren zijn er ook toegenomen taken en middelen voor de gemeente ontstaan. De minister heeft daarbij aangegeven dat een onafhankelijk controle op de toegenomen gemeentebegroting essentieel is. Het uitgangspunt van de minister was dus een toereikend budget voor het uitvoeren van voldoende controle op de taken van de gemeente, al dan niet regionaal uitgevoerd. In de praktijk wordt dit voor het gemak vaak vertaald in een bedrag per inwoner. De conclusie van de Rkc was dat er in het huidige budget er geen ruimte meer is voor het uitvoeren van een ander onderzoek dan het leveren van een bijdrage aan het regionale onderzoek naar afvalstoffenheffing.

Het verzoek van de Rkc aan de nieuwe raad van Koggenland was dan ook:

- ➔ Voor het jaar 2018 (en zo mogelijk voor de komende raadsperiode) verzoekt de Rkc de raad om een aanvullend budget van € 7.500 per jaar. Het budget van € 12.500 per jaar komt dan op € 20.000 voor 2018 (en zo mogelijk per jaar komende raadsperiode).

Het besluit van de raad op 18 juni 2018 was om het budget voor de Rkc niet structureel te verhogen. De raad heeft daarbij wel aangegeven dat bij een nieuw onderzoek hiervoor budget beschikbaar gesteld kan worden. (zie verder jaarplan 2019).

De bestede middelen in 2018 waren als volgt:

Omschrijving	Budget 2018	In %	Lasten 2018	In %
Presentiegelden externe leden (incl. km)	2.250	18%	1.634	16%
Kosten overige werkzaamheden (interactie raad, jaarverslag/ plan, presentaties, brieven, AVG)	p.m.		1.275	12%
Kosten secretariële ondersteuning	1.000	8%	650	6%
Kosten lidmaatschap NVRR	350	3%	360	3%
Overige kosten (afscheid leden in 2018)	200	2%	103	1%
Kosten onderzoek	8.700	70%	6.435	62%
<i>Totaal kosten 2018</i>	<i>12.500</i>	<i>100%</i>	<i>10.456</i>	<i>100%</i>

Toelichting

Gezien het beperkte budget heeft de Rkc gestreeft om de overheadkosten (presentiegelden, kosten overige werkzaamheden, secretariael, NVRR en overig) tot een minimum te beperken, teneinde zoveel mogelijk budget te besteden aan onderzoek. Dat is redelijk gelukt: 62% van het budget is besteed aan onderzoek. De kosten betreft de bijdrage van Koggenland aan het regionaal onderzoek afvalstoffenheffing. Deze bijdrage is gebaseerd op het aantal inwoners per gemeente. De Rkc Medemblik-Opmeer en Rkc SED hebben het overgrote deel van de kosten voor hun rekening genomen.

In 2018 is er – vanwege onvoldoende budget – geen lokaal onderzoek door de Rkc uitgevoerd. Dit had de Rkc verwoordt in haar brief van 7 december 2017: “Het huidige budget van € 12.500 biedt de RKC Koggenland geen ruimte om een bijdrage te leveren aan het op te zetten regionaal onderzoek afvalstoffenheffing en ook de mogelijkheid te hebben om een ander onderzoek uit te voeren. In het licht van de onafhankelijkheid en de taken van de rekenkamer is dit in beginsel/mogelijkerwijs geen gewenste situatie.” Dit betekent dat er in 2017 voor het laatst een onderzoek is gedaan naar een lokaal onderwerp.¹ Het rapport hiervan “Monitoring van het Jeugdbeleid in de gemeente Koggenland” is in mei 2017 aan de raad aangeboden.

¹ In 2017 was er een lichte overschrijding voor de uitvoering van 1 onderzoek. Hierbij is in 2017 ook een bedrag van € 2.000 voor het onderzoek niet aan de gemeente doorberekend.

Hoofdstuk 3 Jaarplan 2019

De Rekenkamercommissie

De samenstelling van de Rkc zal in 2019 veranderen. De heer G. D Scholtes (benoemd juni 2008) heeft op 22 februari 2019 zijn lidmaatschap van de Rkc beëindigd.

De samenstelling van de Rkc is eind februari 2019 als volgt:

Dhr. H.G. Wokke	Voorzitter, extern lid (benoemd 23 mei 2016/23 april 2018)
Mevr. M.A.C. te Winkel	raadslid (benoemd 23 april 2018)
Mevr. S.M.M. Borgers	raadslid (benoemd 23 april 2018)
Vacature	extern lid
Vacature	extern lid

De Rkc heeft, conform de bepaling in de verordening op de Rekenkamercommissie Koggenland, opnieuw een procedure gestart voor de werving van (nu twee) externe leden. De verwachting is dat deze nieuwe leden in april/mei toe kunnen treden tot de Rkc.

Interactie met de gemeenteraad

Op de volgende momenten zal er interactie met de raad plaatsvinden:

- In maart 2019 wordt dit jaarverslag en jaarplan ter kennisgeving aan de raad gestuurd. De Rkc wil hierover met de raad in gesprek.
- In het tweede kwartaal wil de Rkc de raad informeren over de nieuwe externe leden van de Rkc.
- Opstarten van een nieuw onderzoek in het tweede kwartaal. Hiervoor zal dan een onderzoeksopzet naar de raad worden gestuurd.
- In het najaar 2019 zal zo mogelijk een regionaal onderzoek worden opgesteld. Ook hiervoor zal de raad met een onderzoeksopzet worden geïnformeerd.
- Eind van het jaar zal met de raad gesproken worden over nieuwe onderzoeksonderwerp voor de jaren 2020 en verder.

Onderzoeken 2019

Het onderzoeksrapport ‘Doelmatigheid afvalstoffenheffing’ is op 28 januari 2019 toegelicht in de raad van Koggenland.

Zoals aangegeven zal in het tweede kwartaal 2019 gestreefd worden om een nieuw lokaal onderzoek te starten. En om in het najaar een regionaal onderzoek te starten.

Overige activiteiten

Ook in 2019 blijven we aandacht besteden aan de kwaliteitszorg van de Rkc. De RkC continueert haar inspanningen op het gebied van regionale samenwerking met andere

rekenkamercommissies in Westfriesland. Verder onderhoudt de Rkc het contact met andere rekenkamercommissies in Noord-Holland middels het overlegplatform “Rkc’s boven het IJ”. We volgen de publicaties van de NVRR en nemen deel aan hun jaarlijks congres.

Budget 2019

In onderstaand overzicht hebben we het huidig budget opgenomen. De Rkc heeft aangegeven hierover en over de onderzoeksonderwerpen graag met de raad het gesprek aan te gaan. Oorspronkelijk was dit gepland op 18 december 2018. Dit is verschoven naar 2019.

In het overzicht is ook het benodigd budget opgenomen, waarvoor een goed functionerende rekenkamercommissie kan functioneren. Conform de tussentijdse bevindingen (november 2018) van de werkgroep lokale rekenkamers ingesteld door het Ministerie van BZK betekent goed o.a.:

- Dat de rekenkamercommissie kwalitatief goed onderzoek kan doen in termen van onderzoeksmethode, bevindingen, oordelen en wijze van rapportage;
- Dat vanuit het perspectief van de raad de raad de rekenkamercommissie als controle/kaderstellend instrument goed kan hanteren en hanteert
- Dat er minimaal 2 onderzoeken per jaar uitgevoerd kunnen worden voor een redelijk budget.

In de verordening Rekenkamercommissie Koggenland 2017 staat hierover : “De rekenkamercommissie verricht minimaal één meer omvangrijk dan wel twee kleinere onderzoeken per jaar, voor zover dat past binnen het budget.”

Voor dit benodigd budget zal de Rkc Koggenland derhalve ook onderzoeksopzetten (inclusief budget) naar de raad toesturen.

Alvorens met onderzoeken te starten die buiten het vastgestelde huidige budget vallen, zal de raad, met een nadere toelichting door de Rkc, verzocht worden het huidig budget aan te passen naar het benodigd budget.

Omschrijving	Huidig Budget	In %	Benodigd Budget	In %
Presentiegelden externe leden (incl. km)	2.200	18%	3.000	15%
Kosten secretariële ondersteuning	1.000	8%	1.400	7%
Kosten lidmaatschap NVRR	370	3%	350	2%
Overige kosten	230	2%	250	1%
Kosten onderzoek	8.700	70%	15.000	75%
<i>Totaal kosten 2019</i>	<i>12.500</i>	<i>100%</i>	<i>20.000</i>	<i>100%</i>

(*) in deze kosten zijn niet opgenomen de kosten van werving en selectie van nieuwe Rkc leden.